

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av vallagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det görs vissa små tekniska ändringar i vallagen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 juli 2013.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Det föreslås att 15 § 1 mom. 2 punkten och 17 § 2 mom. i vallagen ändras så att valförrättare till hemmaröstning förordnas av den kommunala centralvalnämnden. Syftet är att samordna bestämmelserna om valförrättare vid hemmaröstning med bestämmelserna om valförrättare vid de allmänna förhandsröstningsställena. Enligt gällande bestämmelser förordnar den kommunala centralvalnämndens ordförande en medlem eller ersättare i den valbestyrelse som tillsatts av kommunstyrelsen till valförrättare vid hemmaröstning. Ändringen syftar till att effektivisera anordnandet av hemmaröstningar. Ändringen hindrar dock inte att centralvalnämnden även i fortsättningen förordnar en medlem eller ersättare i valbestyrelsen till denna uppgift. Dessutom ska det göras en liten språklig justering i den svenskspråkiga versionen av 15 § 2 mom.

Det föreslås att 16 § 2 mom. i vallagen ändras så att röstningsområdets valnämnd får anlita biträdande personal även för användningen av rösträttsregistret och justitieministeriets andra datasystem. För närvarande får valnämnden anlita biträdande personal enbart för räkningen av röstsedlarna. Den biträdande personalen ska sköta sina uppgifter noggrant enligt valnämndens anvisningar. Val-

nämnden ska ansvara såväl för utförandet av den preliminära räkningen av röstsedlarna som för användningen av rösträttsregistret och andra datasystem. Med justitieministeriets andra datasystem avses främst rösträkningssystemet, med hjälp av vilket resultatet för den preliminära rösträkningen kan överföras direkt från röstningsområdet till det centraliserade resultatuträkningssystemet.

Det föreslås att till de uppgifter som enligt 18 § 2 och 4 mom. i vallagen ska intas i rösträttsregistret fogas uppgift om spårmarkering enligt lagen om befolkningsdatasystemet och certifikattjänster (661/2009), om en sådan har gjorts för en person i befolkningsdatasystemet. Förslaget motsvarar gällande praxis.

Det föreslås att i 23 § 1 mom. i vallagen intas en hänvisning till de uppgifter som avses i lagens 19 §. I denna paragraf föreskrivs om de uppgifter i rösträttsregistret beträffande varje röstberättigad som finns framlagda för kontroll i magistraterna. Det föreslås att till dessa uppgifter vid kommunalval och Europaparlamentsval fogas uppgift om nationalitet, om den röstberättigade inte är finsk medborgare, samt vid kommunalval uppgift om den tidsperiod den röstberättigade har bott i Finland, om han eller hon inte är finsk medborgare eller medborgare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, Island eller

Norge. Det föreslås att 23 § 4 mom. ändras så att det i stället för den upphävda befolkningsdatalagen hänvisas till relevanta bestämmelser i vallagen.

Det föreslås att i 28 § 3 mom. intas en bestämmelse där det föreskrivs att om någon uppenbart oriktigt har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt till följd av att Befolkningsregistercentralen vid Europaparlamentsval har fått ett meddelande av en myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen om att en röstberättigad som införts i rösträttsregistret har upptagits i denna stats vallängd för samma val, har Befolkningsregistercentralen rätt att stryka denna anteckning ur det lagakraftvunna rösträttsregistret.

Enligt rådets direktiv 93/109/EG kan väljare vid Europaparlamentsval utöva sin rösträtt antingen i bosättningsstaten eller i hemstaten. Om väljaren röstar i bosättningsstaten måste han eller hon skilt anmäla sig till bosättningsstatens vallängd. Efter detta skickar myndigheten i bosättningsstaten ett meddelande till valmyndigheten i hemstaten om att väljaren har tagits upp i bosättningsstatens vallängd. På grundval av detta meddelande stryker myndigheten i hemstaten denna person ur hemstatens vallängd, eftersom ingen enligt direktivet får rösta mer än en gång vid samma val. Anmälningen till bosättningsstatens vallängd gäller tills personen i fråga återtar sin anmälan.

Utbytet av information mellan Europeiska unionens 27 medlemsstater går inte alltid helt utan problem. I praktiken har det förekommit fall, där en finsk medborgare som tidigare bott i en annan medlemsstat, men sedermera flyttat tillbaka till Finland, av någon anledning mot sin vilja har blivit kvar i den tidigare bosättningsstatens vallängd, varvid han eller hon måste strykas ur Finlands rösträttsregister på grundval av bosättningsstatens meddelande. I dessa fall har personen i fråga bott i Finland, men inte haft rätt att rösta i Europaparlamentsvalet i Finland utan varit röstberättigad i Europaparlamentsvalet i sin tidigare bosättningsstat. I princip ska den röstberättigade själv se till att han eller hon är upptagen i rätt stats vallängd. Därtill sprider Befolkningsregistercentralen aktivt information om på vilket sätt rösträtten bestäms. Det

kan antas att de flesta problemen kan förhindras redan med dessa åtgärder. Den föreslagna ändringen ger dock Befolkningsregistercentralen möjlighet att vidta åtgärder då personen i fråga annars inte skulle ha en faktisk möjlighet att rösta i Europaparlamentsvalet i Finland. För att Befolkningsregistercentralen ska kunna konstatera att en ovan nämnd anteckning i rösträttsregistret är uppenbart oriktig eller baserar sig på uppenbart oriktiga uppgifter, ska centralen vid behov kunna be om ytterliga upplysningar av den röstberättigade själv och/eller myndigheten i den andra medlemsstaten.

Det föreslås att 41 § 1 mom. i vallagen ändras så att valkrets nämnderna och vid kommunalval de kommunala centralvalnämnderna ska göra upp sammanställningen av kandidatlistorna vid det sammanträde som hålls den 31 dagen före valdagen och som början senast klockan 16. I den gällande bestämmelsen anges inget klockslag, vilket innebär att den fastställda kandidatuppställningen i hela landet blir klar först mycket sent på torsdagskvällen, ibland till och med först följande dag. Den föreslagna ändringen skulle förbättra informationstjänsten i samband med kandidatuppställningen.

Det föreslås att 41 § 4 mom. i vallagen ändras så att uppgifterna om partiernas kandidater och kandidaterna på de gemensamma listorna antecknas i sammanställningen av kandidatlistorna i en eller flera spalter uppifrån och nedåt. Enligt gällande bestämmelser antecknas kandidaterna i sammanställningen i rader från vänster till höger, om det används två eller flera spalter. Enligt erfarenheterna har detta gjort det svårt för vissa väljare att hitta sin kandidat i sammanställningen.

Det föreslås att 43 § i 2 mom. i vallagen ändras så att det i det riksomfattande kandidatregistret beträffande varje kandidat ska införas utöver de uppgifter som finns i sammanställningen av kandidatlistorna och personbeteckningen även kandidatens ålder enligt fyllda år. Därtill föreslås att det görs en teknisk precisering i paragrafens 4 mom. De föreslagna ändringarna syftar till att förbättra och förtydliga informationstjänsten i samband med val.

Det föreslås att 48 § 1 mom. 1 punkten i vallagen ändras så att de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet kan ha öppet på lördagar och söndagar mellan klockan 9 och klockan 18. På detta sätt kan kommunerna förlänga förhandsröstningstiden med tre timmar både på lördag och söndag. Det föreslås att till de fest- och helgdagar då förhandsröstning inte förrättas fogas Kristi himmelsfärdsdagen.

Det föreslås att i 59 § 2 mom. görs en teknisk ändring så att paragrafen motsvarar nuläget. Om en separat foljebrevsblankett eller foljebrevsblanketten för hemmaröstning, på vilka det inte görs en kvitteringsanteckning, används som foljebrev, ska det i foljebrevet antecknas väljarens fullständiga namn, personbeteckning eller, om personbeteckningen inte finns tillgänglig i röstningssituationen, födelsetid och nuvarande adress. Som foljebrev kan enligt 50 § 2 mom. i vallagen även användas väljarens meddelandekort. Om meddelandekortets innehåll föreskrivs i 21 §.

Det föreslås att i 71 § 2 mom. i vallagen ska nämnas att om det i rösträtsregistret har antecknats att det för en person som införts i vallängden har gjorts en spärrmarkering i befolkningsdatasystemet, ska en anteckning om detta skrivas ut även på vallängden. Det föreslås att i paragrafens 4 mom. intas ett omnämnande om att de uppgifter i vallängden som gäller personer för vilka det har gjorts en anteckning om spärrmarkering inte heller efter valförrättningen är offentliga. Dessutom ska det göras en liten språklig justering i den svenskspråkiga versionen av 71 § 1 mom.

Det föreslås att i 76 § 2 mom. i vallagen intas en bestämmelse om att det vid röstningen på valdagen är möjligt att göra röstningsanteckningen även annanstans än i valbåset, då det skulle orsaka oskälig olägenhet för väljaren, om han eller hon måste göra röstningsanteckningen i valbåset. Detta avser sådana situationer där vallokalen inte är tillgänglig till exempel för funktionshindrade eller andra som är i mycket dåligt skick.

Det föreslås att 87 § 1 mom. i vallagen ändras så att valkrets nämnderna och vid kommunalval de kommunala centralvalnämnderna ska påbörja kontrollräkningen av rösterna som avgetts på valdagen måndagen efter valdagen senast klockan 12. Enligt den

gällande bestämmelsen ska kontrollräkningen alltid påbörjas klockan 9. Den föreslagna ändringen ger valkrets nämnderna och centralvalnämnderna möjlighet att påbörja kontrollräkningen senare än för närvarande, till exempel om antalet röstsedlar som ska räknas är litet och det är säkert att kontrollräkningen ändå hinner slutföras i god tid före fastställandet av resultatet.

Det föreslås att 94 § 1 mom. och 95 § 1 mom. i vallagen ändras så att sammanträdet vid vilket valkrets nämnden eller vid kommunalval den kommunala centralvalnämnden fastställer valresultatet ska hållas onsdagen den tredje dagen efter valdagen och börja senast klockan 18. Enligt den gällande bestämmelsen ska sammanträdet alltid påbörjas på onsdagen klockan 18. Den föreslagna ändringen ger valkrets nämnderna och centralvalnämnderna möjlighet att påbörja sammanträdet också tidigare än klockan 18.

Det föreslås att i 120 § 4 mom., 124 § 2 mom., 131 § 4 mom., 153 § 1 mom., 155 § 2 mom., 170 § 4 mom. och 74 § 2 mom. intas ett omnämnande om att det i partiets och valmansföreningens kandidatansökan ska uppges även valombudets personbeteckning. Denna uppgift behövs i valdatasystemets kandidatregister bland annat för att kontrollera att personen i fråga är valombud för enbart en kandidatuppställare.

Det föreslås att 135 § i vallagen ändras så att det tillkännagivande om kandidaterna vid presidentvalet som publiceras i Finlands författningssamling ska utarbetas och publiceras av Helsingfors valkrets nämnd, som också fastställer kandidatuppställningen vid presidentvalet. För närvarande publiceras tillkännagivandet av justitieministeriet.

I 150 § 1 mom. föreslås en ändring som gäller antalet medlemmar i valmansföreningar i de minsta kommunerna. Enligt den gällande lagen ska justitieministeriet senast i maj under valåret genom ett beslut som publiceras i Finlands författningssamling bestämma i vilka kommuner en valmansförening får bildas även av ett mindre antal röstberättigade kommuninvånare än 10, dock av minst tre. För detta beslut inhämtar justitieministeriet från regionförvaltningsverken en framställning om sådana kommuner. Vid kommunalvalet 2012 fanns det 15 sådana

kommuner, men valmansföreningar ställde upp kandidater enbart i tre av dessa. Det föreslås att förfarandet förenklas så att en valmansförening får bildas av minst tre röstberättigade kommuninvånare i kommuner med högst 1 500 invånare och av minst fem röstberättigade kommuninvånare i kommuner med över 1 500 men högst 2 000 invånare. På basis av invånarantalen i kommunerna enligt befolkningsstatistiken i januari 2013 skulle 14 kommuner höra till den förstnämnda gruppen och 17 till den sistnämnda.

Det föreslås att 172 § 1 mom., 174 § 1 mom. och 177 § i vallagen ändras så att de motsvarar direktivet av den 20 december 2012 om ändring av direktivet om Europaparlamentsval (Rådets direktiv 2013/1/EU om ändring av direktiv 93/109/EG med avseende på vissa närmare bestämmelser för valbarhet vid val till Europaparlamentet för unionsmedborgare som är bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare). Till ett partis och en valmansförenings kandidatansökan ska vid Europaparlamentsval för varje kandidat som är medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen fogas kandidats försäkran om att han eller hon inte har förlorat sin valbarhet vid Europaparlamentsval i sin hemstat. Enligt gällande bestämmelser ska det till kandidatansökan för en sådan kandidat fogas ett intyg utfärdat av en myndighet i hemstaten av vilket framgår att den uppställda kandidaten inte har förlorat sin valbarhet i hemstaten. Enligt 164 § 1 mom. i vallagen är en i Finland röstberättigad medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen valbar vid Europaparlamentsval som förrättas i Finland, förutsatt att han eller hon inte förlorat sin valbarhet vid Europaparlamentsval i hemstaten. Enligt förslaget ska kandidaten förutom denna försäkran till kandidatansökan foga ett meddelande om i vilken medlemsstat han eller hon är medborgare och i vilken valkrets eller kommun i hemstaten han eller hon senast har upptagits i vallängden vid Europaparlamentsval och den senaste adressen i hemstaten.

Helsingfors valkretsnaämnd, som behandlar kandidatansökan vid Europaparlamentsval, ska enligt förslaget utan dröjsmål underrätta Befolkningsregistercentralen om ovan av-

sedda kandidatansökan och försäkran. Befolkningsregistercentralen ska för sin del utan dröjsmål sända den till den behöriga myndigheten i kandidats hemstat. Enligt direktivet ska myndigheten i hemstaten inom fem arbetsdagar till myndigheten i bösättningsstaten (Befolkningsregistercentralen) lämna de upplysningar som är av betydelse vid bedömningen av kandidats valbarhet, dvs. i praktiken uppgift om huruvida kandidats försäkran stämmer. Befolkningsregistercentralen ska utan dröjsmål lämna de upplysningar den får av bösättningsstaten till Helsingfors valkretsnaämnd. Om Befolkningsregistercentralen inte får dessa upplysningar från bösättningsstaten inom fem arbetsdagar eller innan sammanställningen av kandidatlistorna i Finland fastställs, ska kandidaten anses vara valbar. Om bösättningsstaten efter att sammanställningen av kandidatlistorna har fastställts (den 31 dagen före valdagen) lämnar upplysningar som visar att kandidaten har förlorat sin valbarhet vid Europaparlamentsval i hemstaten och att försäkran därmed innehåller oriktiga uppgifter, ska Helsingfors valkretsnaämnd vid fastställandet av valresultatet tillämpa 88 § 2 mom. i den gällande vallagen, enligt vilken röster som avgetts för en sådan kandidat som inte är valbar, kommer det valförbund, det parti eller den gemensamma lista till godo, vartill kandidaten hör.

I Finland ska Befolkningsregistercentralen vara den kontaktpunkt som avses i direktivet och som har till uppgift att lämna upplysningar om finska medborgares valbarhet till andra medlemsstater.

Det föreslås att till 184 § i vallagen fogas en ny 2 mom. som gäller finländska och utländska valobservatörers rätt att vara närvarande när valmyndigheten utför sina uppgifter. Samtidigt slopas den nuvarande bestämmelsen som gäller valobservation i slutet av 1 mom. Förslaget baserar sig på Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa OSSE:s valmissions slutrapport (21.7.2011) om riksdagsvalet 2011 i Finland. I rapporten rekommenderas bland annat att Finland inför bestämmelser som ger internationella och nationella valobservatörer mer omfattande rätt att närvara vid alla skeden av valförrättningen. Enligt den gällande bestämmelsen har en

person som är befullmäktigad av justitieministeriet enbart rätt att vara närvarande vid valmyndighetens sammanträden. Det föreslås också att valobservatörer ska kunna befullmäktigas, dvs. ackrediteras, både av justitieministeriet (hela landet) och av den kommunala centralvalnämnden (kommunen i fråga).

Det föreslås att 187 § i vallagen ändras så att det i den, på motsvarande sätt som på andra ställen i vallagen, föreskrivs att uppgifterna i registren eller handlingarna är offentliga med undantag för personbeteckningarna.

Det föreslås att 189 § 1 mom. i vallagen preciseras så att valdagen för Europaparlamentsval fastställs enligt 160 § 2 mom. i vallagen också i sådana fall att valdagen infaller på någon av de helgdagar som räknas upp i paragrafen.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga ekonomiska eller samhällseliga konsekvenser.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid justitieministeriet. Utlåtande om propositionen begärdes och inkom av ordföranden och sekreteraren för Helsingfors valkrets-nämnd, sekreterarna för Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla centralvalnämnder, Befolkningsregistercentralen samt minister Lauri Tarasti. Utlåtande begärdes även av riksdagspartierna, av vilka Finlands Socialdemokratiska Parti r.p., Samlingspartiet r.p., Gröna förbundet r.p. och Vänsterförbundet r.p. yttrade sig om propositionen. I utlåtandena understöddes propositionen.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av vallagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vallagen (714/1998) 15—18, 23, 28, 41, 43, 48, 59, 71, 76, 87, 94, 95, 120, 124, 131, 135, 150, 153, 155, 170, 172, 174, 177, 184, 187 och 189 §,
av dem 17, 23, 48, 71 och 87 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 247/2002, 28 § sådan den lyder i lag 300/2009, 43, 135 och 189 § sådana de lyder i lag 431/2010 samt 94 § sådan den lyder i lag 1404/2009, som följer:

15 §

Valnämnd och valbestyrelse

Kommunstyrelsen ska i god tid före val tillsätta

1) för varje röstningsområde en *valnämnd*, som består av ordförande, vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre, samt

2) för förhandsröstning som verkställs i anstalter en eller flera *valbestyrelser*, som består av ordförande, vice ordförande och en annan medlem samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre.

Såväl valnämndens och valbestyrelsens medlemmar som deras ersättare ska i den utsträckning det är möjligt företräda de i partiregistret antecknade partier som vid föregående riksdagsval ställt upp kandidater i valkretsen i fråga. Vid kommunalval ska medlemmarna och ersättarna dock på motsvarande sätt företräda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. Valnämndens ersättare och valbestyrelsens ersättare för förhandsröstning som verkställs i anstalter ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. En person som är uppställd

som kandidat vid valet kan inte vara medlem eller ersättare i valbestyrelsen.

Valnämndernas och valbestyrelsernas ordförandes och vice ordförandes namn och kontaktinformation ska meddelas den kommunala centralvalnämnden.

16 §

Valnämndens och valbestyrelsens arbete

Valnämnden och valbestyrelsen är beslutsföra med tre medlemmar.

Valnämnden utser för röstningen på valdagen ett eller flera valbiträden. Närmare bestämmelser om valbiträde finns i 73 §. Valnämnden kan anlita biträdande personal för räkningen och ordnandet av röstsedlarna samt för användningen av rösträtsregistret enligt 77 § och användningen av justitieministeriets andra datasystem.

På valnämnden och valbestyrelsen tillämpas inte den i 50 § kommunallagen nämnda förvaltningsstadgans bestämmelser om förande, justering och framläggande av protokoll, hänskjutande av ett ärende till fortsatt sammanträde, kommunstyrelsens företrädares och kommundirektörens rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden, föredragning

av tjänsteinnehavare, rätt att ta upp ett ärende till behandling i ett högre organ eller kommunens ekonomi.

17 §

Valförrättare

Förhandsröstning på allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet, i finska beskickningar och ombord på finska fartyg samt hemmaröstning sköts av *valförrättare*. Varje allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet ska ha åtminstone två valförrättare. Även andra förhandsröstningsställen kan vid behov ha två eller flera valförrättare.

Den kommunala centralvalnämnden förordnar valförrättare till ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet och till hemmaröstning. Valförrättare är annars

1) vid en finsk beskickning dess chef eller en av denne utsedd person,

2) ombord på ett finskt fartyg befälhavaren eller en av denne förordnad, på fartyget tjänstgörande person.

När förhandsröstning förrättas vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet ska minst två valförrättare samtidigt vara närvarande. Vid andra förhandsröstningsställen, till vilka två eller flera valförrättare har utsetts eller förordnats, räcker det med att endast en valförrättare är närvarande när förhandsröstning förrättas. Varje enskild hemmaröstning sköts av en valförrättare.

En person som är kandidat i valet kan inte vara valförrättare.

18 §

Upprättande av och uppgifter i rösträtsregister

Befolkningsregistercentralen ska senast den 46 dagen före valdagen upprätta ett register i vilket införs varje person som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är röstberättigad i det kommande valet (*rösträtsregister*).

Beträffande varje röstberättigad tas följande uppgifter in i rösträtsregistret, sådana de

är i befolkningsdatasystemet den 51 dagen före valdagen klockan 24:

- 1) personbeteckning,
 - 2) fullständigt namn,
 - 3) vid andra val än kommunalval den valkrets som avses i 5 §,
 - 4) hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun,
 - 5) röstningsområde,
 - 6) röstningsställe på valdagen och adressen till det,
 - 7) modersmål, om detta är danska, isländska, norska eller svenska,
 - 8) vid andra val än kommunalval den stat där den röstberättigade är bosatt, om staten inte är Finland,
 - 9) den magistrat inom vars ämbetsdistrikt hemkommunen är belägen,
 - 10) datum för införande i registret,
 - 11) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009).
- Om den röstberättigade inte har hemkommun i Finland den 51 dagen före valdagen, antecknas i rösträtsregistret i stället för hemkommun folkbokföringskommunen enligt lagen om hemkommun. Om denna kommun inte längre hör till finskt territorium, antecknas i stället för den Helsingfors stad. Den röstberättigade hör då till det röstningsområde som fullmäktige med stöd av 8 § 1 mom. har bestämt i fråga om de röstberättigade som i befolkningsdatasystemet inte har antecknats vid någon fastighet.

Efter upprättandet av rösträtsregistret antecknas i registret beträffande den röstberättigade

- 1) uppgift om dödsfall, om den röstberättigade har avlidit,
- 2) för det fall att personen i fråga på det sätt som anges i 26 § har antecknats i rösträtsregistret som saknande rösträtt, uppgift om detta,
- 3) uppgifter om eventuellt rättelseyrkande och om beslut som har meddelats med anledning av det,
- 4) uppgift om den röstberättigade har utövat sin rösträtt,
- 5) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 2 mom. 11 punkten, om denna har

gjorts i befolkningsdatasystemet efter upprättandet av rösträttsregistret.

Vid Europaparlamentsval införs en i Finland röstberättigad medborgare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen i Europaparlamentsvalets rösträttsregister, om han eller hon skriftligen har anmält sin avsikt att utöva sin rösträtt vid Europaparlamentsvalet i Finland och efter detta har haft stadigvarande hemkommun i Finland och inte återtagit sin anmälan. Anmälan eller dess återtagande ska göras till magistraten senast den 80 dagen före valdagen före klockan 16.

23 §

Kontroll av uppgifter i rösträttsregistret

De uppgifter som antecknats i rösträttsregistret enligt 18 § 2 och 3 mom. och 19 §, med undantag för personbeteckningarna, finns framlagda för kontroll i magistraterna eller fås avgiftsfritt per telefon från dem och, enligt vad Befolkningsregistercentralen bestämmer, också på andra ställen vardagar under tjänstetid från och med den 41 dagen före valdagen.

Magistraterna kan ge utdrag ur rösträttsregistret. Utdraget ges avgiftsfritt till den som utdraget gäller och till en myndighet som avses i denna lag.

Befolkningsregistercentralen informerar i den officiella tidningen och på annat lämpligt sätt om tillhandahållandet av uppgifter ur rösträttsregistret samt om hur rättelseyrkande ska framställas.

Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 11 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, får endast de personuppgifter i rösträttsregistret som avses i 18 § 2 mom. 2, 7 och 10 punkten läggas fram för kontroll.

28 §

Rösträttsregistrets laga kraft

Rösträttsregistret vinner laga kraft klockan 12 den 12 dagen före valdagen.

Ett lagakraftvunnet rösträttsregister ska följas oförändrat vid valet. Rösträttsregistret anses ha vunnit laga kraft även om förvaltningsdomstolen inte innan det vinner laga kraft har meddelat beslut med anledning av besvär som anförts hos den.

Om någon uppenbart oriktigt med stöd av 26 § 1 eller 5 mom. har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, får Befolkningsregistercentralen stryka anteckningen ur det lagakraftvunna rösträttsregistret.

Den som på valdagen för valnämnden visar upp ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen som visar att han eller hon är röstberättigad, ska få rösta. Personen i fråga är skyldig att överlåta beslutet eller en kopia av det till valnämnden.

41 §

Uppgörande av sammanställning av kandidatlistor

Den myndighet som behandlar kandidatsökningarna ska vid det sammanträde som hålls den 31 dagen före valdagen och som börjar senast klockan 16 göra upp en *sammanställning av kandidatlistorna*, där det på samma sida av arket finns tryckt

1) en gemensam rubrik, av vilken framgår för vilket val sammanställningen har gjorts upp, samt

2) partiernas kandidatlistor, gemensamma listor samt kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista.

Kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund och för de partier som har bildat valförbund samt de gemensamma listorna och kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista placeras i ordningsföljd enligt 37 § 2 och 3 mom. så att först kommer partiernas kandidatlistor grupperade från vänster till höger, sedan de gemensamma listorna grupperade på motsvarande sätt och till sist under varandra i alfabetisk ordning kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till en gemensam lista. Kandidaterna tilldelas

nummer i enlighet med denna ordningsföljd, med 2 som första nummer.

Finns det så många partier, valförbund eller gemensamma listor att grupperingen av dem från vänster till höger gör det väsentligen svårare att läsa sammanställningen, kan de eller en del av dem även grupperas under varandra i sammanställningen med iakttagande av den genom lottningen bestämda ordningsföljden. Kandidatlistorna för de partier som har ingått valförbund ska tillräckligt klart åtskiljas från kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund. Under kandidatlistorna för partier som har bildat valförbund görs en anteckning om att partierna i fråga har ingått valförbund.

Uppgifter om partiernas kandidater och kandidaterna på de gemensamma listorna antecknas under partiets namn eller den gemensamma listans beteckning grupperade i en eller flera spalter uppifrån och nedåt. Uppgifter om de kandidater som inte hör till någon gemensam lista antecknas längst till höger under varandra, i nummerordning, tydligt åtskilda från varandra.

För varje kandidat antecknas i sammanställningen nummer, namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck, samt vid andra val än kommunalval hemkommun. Vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett annat allmänt känt tilltalsnamn eller en förkortning av förnamnet. Inga andra uppgifter om kandidaten får antecknas, om de inte är nödvändiga för att precisera identiteten. Inga personbeteckningar antecknas i sammanställningen.

Partiernas namn antecknas i sammanställningen med iakttagande av 4 § i partilagen (10/1969) och 9 § 2 mom. i föreningslagen (503/1989). För en gemensam lista antecknas den beteckning som föreslagits för den eller, om beteckningen inte heller efter en anmärkning överensstämmer med det som föreskrivs om detta i II avdelningen, eller om inget förslag har framställts, fastställer den myndighet som behandlar kandidatansökningarna en beteckning, som endast utvisar den gemensamma listans ordningsföljd i sammanställningen i förhållande till andra gemensamma listor. För en valmansförening som inte hör

till någon gemensam lista antecknas ingen beteckning.

43 §

Riksomfattande kandidatregister

Justitieministeriet ska upprätta ett register, i vilket tas in alla kandidater i hela landet som vid valet i fråga tagits upp i sammanställningarna av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet (*riksomfattande kandidatregister*).

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna ska den 38 dagen före valdagen vid presidentval och den 31 dagen före valdagen vid andra val se till att det i det riksomfattande kandidatregistret beträffande varje kandidat införs de uppgifter som finns i sammanställningen av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet, ålder på valdagen samt personbeteckning.

Uppgifter ur kandidatregistret ges avgiftsfritt kandidaten, det parti som ställt upp kandidaten och den gemensamma lista på vilken kandidaten är uppställd samt en myndighet som avses i denna lag.

Justitieministeriet tar vid behov valkretsvis eller kommunvis en utskrift ur det riksomfattande kandidatregistret som upptar de uppgifter om varje kandidat som finns i sammanställningen av kandidatlistorna. Ministeriet ska se till att ett behövligt antal exemplar av utskriften sänds till de kommunala centralvalnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna vid förhandsröstningsställena i hemlandet samt utrikesministeriet för vidare utdelning till de finska beskickningar och finska fartyg som är förhandsröstningsställen.

48 §

Förhandsröstningstiderna

Förhandsröstning förrättas under förhandsröstningsperioden

1) på de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet på den tid som anges i beslut av kommunstyrelsen, och som inte får infalla vardagar före klockan 8 eller efter klockan

20, inte heller lördagar och söndagar före klockan 9 eller efter klockan 18,

2) i finska beskickningar varje dag på de tider som bestäms av chefen för beskickningen, dock inte långfredagen, påskdagen, pingstdagen, midsommardagen eller julaftonen, inte heller juldagen eller annandag jul,

3) i anstalter under en eller högst två dagar på de tider som valbestyrelsen bestämmer,

4) ombord på finska fartyg under minst en dag på de tider som befälhavaren bestämmer,

5) vid hemmaröstning vid den tidpunkt mellan klockan 9 och klockan 20 som särskilt meddelas den röstande.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten förrättas förhandsröstning inte på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, påskdagen, valborgsmässoaftonen, första maj, Kristi himmelsfärdsdagen, pingstdagen, midsommaraftonen eller midsommardagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul.

En röstberättigad som inom den tid som nämns i 1 mom. har infunnit sig på förhandsröstningsstället men inte kunnat utöva sin rösträtt under denna tid har rätt att rösta även efter nämnda tids utgång.

59 §

Följebrev

Följebrevet ska riktas till den kommunala centralvalnämnden i den kommun som har antecknats för den röstande i rösträttsregistret.

Följebrevet ska innehålla följande uppgifter om den röstande:

- 1) fullständigt namn,
- 2) personbeteckning, om en kvitteringsanteckning enligt 60 § 2 mom. görs i följbrevet,
- 3) personbeteckning eller födelsetid och nuvarande adress, om som följbrev används en separat följbrevsblankett eller följbrevsblanketten för hemmaröstning på vilka det inte görs kvitteringsanteckning i följbrevet.

Den röstande ska underteckna följbrevets försäkran om att den röstande personligen med bevarande av valhemligheten har fyllt i röstsedeln och lagt in denna avstämplad i

valkuvertet som den röstande därefter tillslutit.

Vid hemmaröstning ska den röstande dessutom underteckna försäkran i följbrevsblanketten för hemmaröstning om att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att den röstande inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället.

71 §

Vallängderna och leverans av dem

Efter avslutad förhandsröstning ska justitieministeriet se till att det ur rösträttsregistret från och med den fjärde dagen före valdagen klockan 19 skrivs ut *vallängder* röstningsområdesvis och att längderna sänds till de kommunala centralvalnämnderna i god tid före valdagen. Ministeriet kan bestämma att den kommunala centralvalnämnden skriver ut vallängderna för röstningsområdena i kommunen. Ministeriet kan också bestämma att uppgifterna i vallängderna sänds till centralvalnämnden i maskinläsbar form.

I vallängderna införs endast de personer som enligt de anteckningar som gjorts i rösträttsregistret inte har utövat sin rösträtt vid förhandsröstningen. Vallängderna skrivs ut röstningsområdesvis i alfabetisk ordning enligt personernas namn eller på det sätt som justitieministeriet bestämmer. Vallängderna innehåller vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval en rubrik med uppgift om valkrets och vid alla val rubriker med uppgift om kommun och röstningsområde samt för varje person hans eller hennes fullständiga namn och personbeteckning. Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 11 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, ska en anteckning om detta skrivas ut även på vallängden.

Justitieministeriet kan vid behov av särskilda skäl bestämma att vallängderna ska skrivas ut ur rösträttsregistret genast efter att registret har vunnit laga kraft och att de utan dröjsmål ska sändas till den kommunala centralvalnämnden i fråga.

Den kommunala centralvalnämnden ska se till att vallängderna står till valnämndernas

förfogande innan röstningen på valdagen börjar. Vallängderna är inte offentliga förrän röstningen på valdagen har avslutats. Om det vid presidentval förrättas ett andra val, är vallängderna för det första valet offentliga först sedan röstningen på valdagen i det andra valet har avslutats. De uppgifter i vallängden som gäller personer för vilka det enligt 2 mom. har skrivits ut en anteckning om spärmarkering är dock inte offentliga.

76 §

Röstning på valdagen

Den röstande får vid riksdagsval och kommunalval rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna inom den valkrets eller den kommun där den röstande antecknats som röstberättigad vid valet i fråga, vid Europaparlamentsval på en kandidat i sammanställningen och vid presidentval på en kandidat i kandidatförteckningen för presidentvalet.

Den röstande ska på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han eller hon avger sin röst, så tydligt att tvivelsmål inte kan uppstå om vilken kandidat som avses. Anteckningen ska göras i valbåset eller, om detta inte är möjligt utan att den röstande förorsakas oskäligen olägenhet, på ett annat sätt så att valhemligheten bevaras.

87 §

Kontrollräkning av röster

Måndagen efter valdagen senast klockan 12 ska granskningen av de vid röstningen på valdagen ingivna röstsedlarna samt valnämndernas uträkningar och de kommunala centralvalnämndernas uträkningar enligt 82 § 4 mom. påbörjas. Vid kontrollräkningen ska det beslutas vilka röstsedlar som räknas kandidaterna till godo och vilka som lämnas obeaktade såsom ogiltiga.

De godkända röster som har avgetts för respektive kandidat vid förhandsröstningen och röstningen på valdagen ska räknas samman.

94 §

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid riksdagsval

Valkretsnämnden fastställer valresultatet vid ett sammanträde som hålls den tredje dagen efter valdagen och som börjar senast klockan 18.

Valkretsnämnden ska offentliggöra valresultatet jämte besväransvisning genom ett tillkännagivande hos nämnden, i vilket det även ska meddelas vem som är ersättare för vilken invald riksdagsledamot. Valkretsnämnden ska dessutom utan dröjsmål skriva ut en fullmakt för var och en som blivit vald och utan dröjsmål sända fullmakterna till riksdagen för utdelning till de valda.

Valkretsnämnden ska omedelbart underrätta justitieministeriet, på det sätt som ministeriet bestämmer, och de kommunala centralvalnämnderna i valkretsen om valresultatet samt tillkännage resultatet och de valdas jämförelsetal och röstetal i de i valkretsen mest spridda tidningar vilka företräder de partier från vilka kandidater valts.

95 §

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid kommunalval

Den kommunala centralvalnämnden fastställer valresultatet vid ett sammanträde som hålls den tredje dagen efter valdagen och som börjar senast klockan 18.

Den kommunala centralvalnämnden ska utan dröjsmål

1) offentliggöra valresultatet genom att anslå protokollet med valresultatet jämte besväransvisning på kommunens anslagstavla för offentliga kungörelser för en tid av sju dagar,

2) lämna fullmäktige en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som kommunala tillkännagivanden meddelas för kännedom i kommunen, samt

3) underrätta justitieministeriet om valresultatet på det sätt som ministeriet bestämmer.

120 §

Valombud

Varje parti som ställer upp kandidater och varje valmansförening som ställer upp en kandidat ska i valkretsen ha ett valombud (*partiets valombud* och *valmansföreningens valombud*) och för varje valombud en ersättare. Dessutom ska valmansföreningar som har bildat en gemensam lista befullmäktiga något av valombuden för valmansföreningarna att vara *den gemensamma listans valombud* och ett annat ombud att vara ersättare.

Ett partis eller en gemensam listas valombud får inte vara valombud för ett annat parti eller en annan gemensam lista. En valmansföreningens valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan gemensam lista än den till vilken valombudets valmansförening hör och inte för en annan valmansförening. Ett partis eller en valmansföreningens valombud får inte vara medlem eller ersättare i valkrets nämnden eller den kommunala centralvalnämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett partis, en gemensam listas och en valmansföreningens valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

Ett parti ska senast den 48 dagen före valdagen meddela valkrets nämnden partiets valombuds och valombudets ersättares namn, personbeteckning och kontaktinformation.

124 §

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansföreningens kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som nämns i 122 § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett upp-

drag som riksdagsledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening eller för något parti eller i någon annan valkrets, och

3) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud ska datera och underteckna kandidatansökan samt i den ange sin personbeteckning och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

131 §

Valombud

Varje parti som ställer upp en kandidat och varje valmansförening som ställer upp en kandidat ska ha ett valombud och för varje valombud en ersättare.

Ett partis valombud får inte vara valombud för ett annat parti. En valmansföreningens valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan valmansförening. Ett partis eller en valmansföreningens valombud får inte vara medlem eller ersättare i valkrets nämnden eller den kommunala centralvalnämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett partis och en valmansföreningens valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

Ett parti och en valmansförening ska senast den 48 dagen före valdagen meddela Helsingfors valkrets nämnd partiets eller valmansföreningens valombuds och valombudets ersättares namn, personbeteckning och kontaktinformation.

135 §

Tillkännagivande om kandidaterna

Helsingfors valkrets nämnd upprättar senast den 38 dagen före valdagen ett tillkännagivande om vilka kandidater som ställts upp och publicerar det i Finlands författningssamling.

150 §

Bildande av valmansförening

För att bilda en valmansförening som ställer upp en kandidat vid kommunalval krävs minst tio röstberättigade kommuninvånare. I kommuner där invånarantalet enligt de uppgifter som vid utgången av den 31 maj valåret finns i befolkningsdatasystemet är högst 1 500, får en valmansförening dock bildas av minst tre röstberättigade kommuninvånare och i kommuner, där antalet invånare är över 1 500 men högst 2 000, får en valmansförening bildas av minst fem röstberättigade kommuninvånare.

En valmansförening bildas genom att det upprättas en daterad och undertecknad stiftelseurkund, som ska innehålla följande uppgifter:

- 1) omnämnande av vilket kommunalval det är fråga om,
- 2) kandidatens namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck,
- 3) varje medlems namn, födelsetid och adress,
- 4) en av varje medlem undertecknad försäkran om att han eller hon vid det aktuella valet är röstberättigad i kommunen i fråga,
- 5) valmansföreningens valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

En röstberättigad kan vara medlem av endast en valmansförening. Om en röstberättigad blivit medlem av två eller flera valmansföreningar, ska den kommunala centralvalnämnden stryka den röstberättigades namn från samtliga stiftelseurkunder.

153 §

Partiers kandidatansökningar

Till ett partis kandidatansökan ska fogas

- 1) ett förslag till partiets kandidatlista, där varje kandidats namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck, ska nämnas i den ordning i vilken kandidaterna upptas i sammanställningen av kandidatlistorna; vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet förkortat; kandi-

datlistan får inte innehålla några andra anteckningar, utom då sådana behövs för att precisera kandidatens identitet,

- 2) ett av varje kandidat undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för det parti som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för något annat parti eller för någon valmansförening,

- 3) ett meddelande från dem som har rätt att teckna partiets namn om att den förening på vars vägnar partiets valombud uppträder företräder partiets personmedlemmar i kommunen, och

- 4) ett meddelande från den förening som företräder partiet med partiets valombuds och valombudets ersättares namn, personbeteckning och kontaktinformation samt fullmakt av föreningen för partiets valombud och valombudets ersättare.

Partiets valombud ska datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaterna är valbara.

155 §

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansförenings kandidatansökan ska fogas

- 1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som avses i 153 § 1 mom. 1 punkten,

- 2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening eller för något parti,

- 3) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud ska datera och underteckna kandidatansökan samt i den ange sin personbeteckning och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföre-

ningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

170 §

Valombud

Varje parti som ställer upp kandidater och varje valmansförening som ställer upp en kandidat ska ha ett valombud och för varje valombud en ersättare. Dessutom ska valmansföreningar som har bildat en gemensam lista befullmäktiga något av valombuden för valmansföreningarna att vara den gemensamma listans valombud och ett annat ombud att vara ersättare.

Ett partis eller en gemensam listas valombud får inte vara valombud för ett annat parti eller en annan gemensam lista. En valmansförenings valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan gemensam lista än den till vilken valombudets valmansförening hör och inte för en annan valmansförening. Ett partis eller en valmansförenings valombud får inte vara medlem eller ersättare i valkrets nämnden eller den kommunala centralvalnämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett parti, en gemensam lista och en valmansförenings valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

Ett parti ska senast den 48 dagen före valdagen meddela Helsingfors valkrets nämnd partiets valombuds och valombudets ersättares namn, personbeteckning och kontaktinformation.

172 §

Partiers kandidatansökningar

Till ett partis kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till partiets kandidatlista, där varje kandidats namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck, samt hemkommun ska nämnas i den ordning i vilken kandidaterna upptas i sammanställningen av kandidatlistorna; vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan använ-

das ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet förkortat; kandidatlistan får inte innehålla några andra anteckningar, utom då sådana behövs för att precisera kandidatens identitet,

2) ett av varje kandidat undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för det parti som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som ledamot av Europaparlamentet samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för något annat parti eller för någon valmansförening,

3) av varje medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen som uppställts som kandidat en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat i någon annan medlemsstat inom Europeiska unionen och att han eller hon inte har förlorat sin valbarhet vid Europaparlamentsval i sin hemstat, samt ett meddelande om i vilken medlemsstat han eller hon är medborgare, i vilken valkrets eller kommun i hemstaten han eller hon senast har upptagits i vallängden vid Europaparlamentsval och den senaste adressen i hemstaten.

Partiets valombud ska datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaterna är valbara.

174 §

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansförenings kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som avses i 172 § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som ledamot av Europaparlamentet samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för ett parti,

3) av varje medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen som uppställts som kandidat en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat i någon annan medlemsstat inom Europeiska unionen och att han eller hon inte har förlorat sin valbarhet vid Europaparlamentsval i sin hemstat samt ett meddelande om i vilken medlemsstat han eller hon är medborgare, i vilken valkrets eller kommun i hemstaten han eller hon senast har upptagits i vallängden vid Europaparlamentsval och den senaste adressen i hemstaten.

4) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud ska datera och underteckna kandidatansökan samt i den ange sin personbeteckning och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

177 §

Kontroll av valbarheten för en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen

Helsingfors valkretsnsämnd ska utan dröjsmål underrätta Befolkningsregistercentralen om en kandidatansökan som gäller en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen. Befolkningsregistercentralen ska utan dröjsmål till den behöriga myndigheten i kandidatens hemstat sända de uppgifter om ansökan som behövs för att kontrollera kandidatens valbarhet.

184 §

Närvarorätt för valombud och valobservatörer

Vid de sammanträden som valnämnden, den kommunala centralvalnämnden och valkretsnsämnden håller för att bestämma kandidaternas nummer, ordna och räkna röstsedlarna eller bestämma valresultatet har partiernas och de gemensamma listornas samt de utanför de gemensamma listorna stående valmansföreningarnas valombud eller av dem särskilt för varje valmyndighet skriftligen be-

fullmäktigade personer rätt att vara närvarande.

En finländsk eller utländsk valobservatör kan befullmäktigas av justitieministeriet när det gäller hela landet och av den kommunala centralvalnämnden när det gäller kommunens område. Valobservatören har rätt att vara närvarande när de valmyndigheter som avses i denna lag utför sina uppgifter.

187 §

Utlämnande av utdrag eller kopia

Om ett utdrag ur eller en kopia av en handling som avses i denna lag utlämnas till någon annan än den som handlingen avser eller till en myndighet som sköter uppgifter som avses i eller följer av denna lag, ska personbeteckningen utlämnas. Särskilda bestämmelser gäller för massutlämnande av uppgifter.

189 §

Flyttning av valdag och utsatt dag

Infaller valdagen på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, valborgsmässoaftonen, första maj, pingstdagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul, ska röstningen på valdagen ordnas följande söndag. Infaller valdagen på påskdagen eller söndagen efter påskdagen, ska röstningen på valdagen ordnas söndagen före påskdagen. När det gäller valdagen för Europaparlamentsvalet tillämpas dock vad som föreskrivs i 160 § 2 mom.

Om en annan utsatt dag än en sådan som föreskrivits för röstning på valdagen, inledande eller avslutande av förhandsröstning, kungörande av fullmäktige som valts utan förrättande av val eller fastställande av valresultatet infaller på en helgdag eller helgfri lördag eller på midsommar- eller julaftonen, ska följande vardag anses vara den utsatta dagen. Justitieministeriet har rätt att vid behov flytta en sådan utsatt dag till närmaste lämpliga dag, om det med anledning av besvär har förordnats att nya val ska förrättas eller om det har förordnats att nya riks-

dagsval eller kompletteringsval av fullmäktige ska förrättas eller om det har förordnats att presidentvalet ska inledas på nytt eller att val av fullmäktige ska förrättas vid ny tid.

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 april 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av vallagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vallagen (714/1998) 15—18, 23, 28, 41, 43, 48, 59, 71, 76, 87, 94, 95, 120, 124, 131, 135, 150, 153, 155, 170, 172, 174, 177, 184, 187 och 189 §,
av dem 17, 23, 48, 71 och 87 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 247/2002, 28 § sådan den lyder i lag 300/2009, 43, 135 och 189 § sådana de lyder i lag 431/2010 samt 94 § sådan den lyder i lag 1404/2009, som följer:

Gällande lydelse

15 §

Valnämnd och valbestyrelse

Kommunstyrelsen skall i god tid före val tillsätta

1) för varje röstningsområde en *valnämnd*, som består av ordförande, vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre, samt

2) för förhandsröstning som verkställs i anstalter *och för hemmaröstning* en eller flera *valbestyrelser*, som består av ordförande, vice ordförande och en annan medlem samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre.

Såväl valnämndens och valbestyrelsens medlemmar som deras ersättare skall i mån av möjlighet företräda de i partiregistret antecknade partier som vid föregående riksdagsval ställt upp kandidater i valkretsen i fråga. Vid kommunalval skall medlemmarna och ersättarna dock på motsvarande sätt företräda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. Valnämndens ersättare och valbestyrelsens ersättare för förhandsröstning som verkställs i anstalter skall ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. En person som är uppställd som

Föreslagen lydelse

15 §

Valnämnd och valbestyrelse

Kommunstyrelsen ska i god tid före val tillsätta

1) för varje röstningsområde en *valnämnd*, som består av ordförande, vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre, samt

2) för förhandsröstning som verkställs i anstalter en eller flera *valbestyrelser*, som består av ordförande, vice ordförande och en annan medlem samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre.

Såväl valnämndens och valbestyrelsens medlemmar som deras ersättare ska *i den utsträckning det är möjligt* företräda de i partiregistret antecknade partier som vid föregående riksdagsval ställt upp kandidater i valkretsen i fråga. Vid kommunalval ska medlemmarna och ersättarna dock på motsvarande sätt företräda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. Valnämndens ersättare och valbestyrelsens ersättare för förhandsröstning som verkställs i anstalter ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. En person som är uppställd som

kandidat vid valet kan inte vara medlem eller ersättare i valbestyrelsen.

Valnämndernas och valbestyrelsernas ordförandes och vice ordförandes namn och kontaktinformation skall meddelas den kommunala centralvalnämnden.

som kandidat vid valet kan inte vara medlem eller ersättare i valbestyrelsen.

Valnämndernas och valbestyrelsernas ordförandes och vice ordförandes namn och kontaktinformation ska meddelas den kommunala centralvalnämnden.

16 §

Valnämndens och valbestyrelsens arbete

Valnämnden och valbestyrelsen är beslutföra med tre medlemmar.

Valnämnden utser för röstningen på valda- gen ett eller flera valbiträden. Närmare bestämmelser om valbiträde finns i 73 §. För räkningen och ordnandet av röstsedlarna kan valnämnden anlita räkningspersonal.

På valnämnden och valbestyrelsen tillämpas inte den i 50 § kommunallagen nämnda förvaltningsstadgans bestämmelser om förande, justering och framläggande av protokoll, hänskjutande av ett ärende till fortsatt sammanträde, kommunstyrelsens företrädare och kommundirektörens rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden, föredragning av tjänsteinnehavare, rätt att ta upp ett ärende till behandling i ett högre organ eller kommunens ekonomi.

17 §

Valförrättare

Förhandsröstning på allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet, i finska beskickningar och ombord på finska fartyg samt hemmaröstning sköts av *valförrättare*. Varje allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet skall ha åtminstone två valförrättare. Även andra förhandsröstningsställen kan vid behov ha två eller flera valförrättare.

Den kommunala centralvalnämnden förordnar valförrättare till ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet. Valförrättare är annars (5.4.2002/247)

1) vid en finsk beskickning dess chef eller

16 §

Valnämndens och valbestyrelsens arbete

Valnämnden och valbestyrelsen är beslutföra med tre medlemmar.

Valnämnden utser för röstningen på valda- gen ett eller flera valbiträden. Närmare bestämmelser om valbiträde finns i 73 §. *Valnämnden kan anlita biträdande personal för räkningen och ordnandet av röstsedlarna samt för användningen av rösträtsregistret enligt 77 § och användningen av justitieministeriets andra datasystem.*

På valnämnden och valbestyrelsen tillämpas inte den i 50 § kommunallagen nämnda förvaltningsstadgans bestämmelser om förande, justering och framläggande av protokoll, hänskjutande av ett ärende till fortsatt sammanträde, kommunstyrelsens företrädare och kommundirektörens rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden, föredragning av tjänsteinnehavare, rätt att ta upp ett ärende till behandling i ett högre organ eller kommunens ekonomi.

17 §

Valförrättare

Förhandsröstning på allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet, i finska beskickningar och ombord på finska fartyg samt hemmaröstning sköts av *valförrättare*. Varje allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet ska ha åtminstone två valförrättare. Även andra förhandsröstningsställen kan vid behov ha två eller flera valförrättare.

Den kommunala centralvalnämnden förordnar valförrättare till ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet *och till hemma- röstning*. Valförrättare är annars

1) vid en finsk beskickning dess chef eller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

en av denne utsedd person,

2) ombord på ett finskt fartyg befälhavaren eller en av denne förordnad, på fartyget tjänstgörande person,

3) *vid hemmaröstning en av den kommunala centralvalnämndens ordförande förordnad medlem eller ersättare i valbestyrelsen.*

När förhandsröstning förrättas vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet skall minst två valförrättare samtidigt vara närvarande. Vid andra förhandsröstningsställen, till vilka två eller flera valförrättare har utsetts eller förordnats, räcker det med att endast en valförrättare är närvarande när förhandsröstning förrättas. Varje enskild hemmaröstning sköts av en valförrättare.

En person som är kandidat i valet kan inte vara valförrättare.

en av denne utsedd person,

2) ombord på ett finskt fartyg befälhavaren eller en av denne förordnad, på fartyget tjänstgörande person.

När förhandsröstning förrättas vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet ska minst två valförrättare samtidigt vara närvarande. Vid andra förhandsröstningsställen, till vilka två eller flera valförrättare har utsetts eller förordnats, räcker det med att endast en valförrättare är närvarande när förhandsröstning förrättas. Varje enskild hemmaröstning sköts av en valförrättare.

En person som är kandidat i valet kan inte vara valförrättare.

18 §

18 §

Upprättande av och uppgifter i rösträtsregister

Upprättande av och uppgifter i rösträtsregister

Befolkningsregistercentralen skall senast den 46 dagen före valdagen upprätta ett register i vilket införs varje person som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är röstberättigad i det kommande valet (*rösträtsregister*).

Beträffande varje röstberättigad tas följande uppgifter in i rösträtsregistret, sådana de är i befolkningsdatasystemet den 51 dagen före valdagen klockan 24:

- 1) personbeteckning,
- 2) fullständigt namn,
- 3) vid andra val än kommunalval den valkrets som avses i 5 §,
- 4) hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun,
- 5) röstningsområde,
- 6) röstningsställe på valdagen och adressen till det,
- 7) modersmål, om detta är danska, isländska, norska eller svenska,
- 8) vid andra val än kommunalval den stat där den röstberättigade är bosatt, om staten inte är Finland,
- 9) den magistrat inom vars ämbetsdistrikt hemkommunen är belägen,
- 10) datum för införande i registret.

Befolkningsregistercentralen ska senast den 46 dagen före valdagen upprätta ett register i vilket införs varje person som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är röstberättigad i det kommande valet (*rösträtsregister*).

Beträffande varje röstberättigad tas följande uppgifter in i rösträtsregistret, sådana de är i befolkningsdatasystemet den 51 dagen före valdagen klockan 24:

- 1) personbeteckning,
- 2) fullständigt namn,
- 3) vid andra val än kommunalval den valkrets som avses i 5 §,
- 4) hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun,
- 5) röstningsområde,
- 6) röstningsställe på valdagen och adressen till det,
- 7) modersmål, om detta är danska, isländska, norska eller svenska,
- 8) vid andra val än kommunalval den stat där den röstberättigade är bosatt, om staten inte är Finland,
- 9) den magistrat inom vars ämbetsdistrikt hemkommunen är belägen,
- 10) datum för införande i registret,

Om den röstberättigade inte har hemkommun i Finland den 51 dagen före valdagen, antecknas i rösträttsregistret i stället för hemkommun folkbokföringskommunen enligt lagen om hemkommun. Om denna kommun inte längre hör till finskt territorium, antecknas i stället för den Helsingfors stad. Den röstberättigade hör då till det röstningsområde som fullmäktige med stöd av 8 § 1 mom. har bestämt i fråga om de röstberättigade som i befolkningsdatasystemet inte har antecknats vid någon fastighet.

Efter upprättandet av rösträttsregistret antecknas i registret beträffande den röstberättigade

- 1) uppgift om dödsfall, om den röstberättigade har avlidit,
- 2) för det fall att personen i fråga på det sätt som anges i 26 § har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, uppgift om detta,
- 3) uppgifter om eventuellt rättelseyrkande och om beslut som har meddelats med anledning av det,
- 4) uppgift om den röstberättigade har utövat sin rösträtt.

Vid Europaparlamentsval införs en i Finland röstberättigad medborgare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen i Europaparlamentsvalets rösträttsregister, om han eller hon skriftligen har anmält sin avsikt att utöva sin rösträtt vid Europaparlamentsvalet i Finland och efter detta har haft stadigvarande hemkommun i Finland och inte återtagit sin anmälan. Anmälan eller dess återtagande skall göras till magistraten senast den 80 dagen före valdagen före klockan 16.

23 §

Kontroll av uppgifter i rösträttsregistret

De i 18 § 2 och 3 mom. nämnda uppgifter-

11) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009).

Om den röstberättigade inte har hemkommun i Finland den 51 dagen före valdagen, antecknas i rösträttsregistret i stället för hemkommun folkbokföringskommunen enligt lagen om hemkommun. Om denna kommun inte längre hör till finskt territorium, antecknas i stället för den Helsingfors stad. Den röstberättigade hör då till det röstningsområde som fullmäktige med stöd av 8 § 1 mom. har bestämt i fråga om de röstberättigade som i befolkningsdatasystemet inte har antecknats vid någon fastighet.

Efter upprättandet av rösträttsregistret antecknas i registret beträffande den röstberättigade

- 1) uppgift om dödsfall, om den röstberättigade har avlidit,
- 2) för det fall att personen i fråga på det sätt som anges i 26 § har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, uppgift om detta,
- 3) uppgifter om eventuellt rättelseyrkande och om beslut som har meddelats med anledning av det,
- 4) uppgift om den röstberättigade har utövat sin rösträtt,

5) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 2 mom. 11 punkten, om denna har gjorts i befolkningsdatasystemet efter upprättandet av rösträttsregistret.

Vid Europaparlamentsval införs en i Finland röstberättigad medborgare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen i Europaparlamentsvalets rösträttsregister, om han eller hon skriftligen har anmält sin avsikt att utöva sin rösträtt vid Europaparlamentsvalet i Finland och efter detta har haft stadigvarande hemkommun i Finland och inte återtagit sin anmälan. Anmälan eller dess återtagande ska göras till magistraten senast den 80 dagen före valdagen före klockan 16.

23 §

Kontroll av uppgifter i rösträttsregistret

De uppgifter som antecknats i rösträttsre-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

na i rösträttsregistret, med undantag för personbeteckningarna, finns framlagda för kontroll i magistraterna eller fås avgiftsfritt per telefon från dem och, enligt vad Befolkningsregistercentralen bestämmer, också på andra ställen vardagar under tjänstetid från och med den 41 dagen före valdagen.

Magistraterna kan ge utdrag ur rösträttsregistret. Utdraget ges avgiftsfritt till den som utdraget gäller och till en myndighet som avses i denna lag.

Befolkningsregistercentralen informerar i den officiella tidningen och på annat lämpligt sätt om tillhandahållandet av uppgifter ur rösträttsregistret samt om hur rättelseyrkande skall framställas.

Om magistraten har utfärdat ett sådant förbud mot utlämnande av personuppgifter som avses i 25 § 4 mom. befolkningsdatalagen (507/1993), kan endast de personuppgifter i rösträttsregistret som avses i 18 § 2 mom. 2, 7 och 10 punkten läggas fram för kontroll.

Se 187 §. BefolkningsdataL 507/1993 har upphävts genom L 661/2009, se om spärrmarkering L om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster 661/2009 36 §.

gistret enligt 18 § 2 och 3 mom. och 19 §, med undantag för personbeteckningarna, finns framlagda för kontroll i magistraterna eller fås avgiftsfritt per telefon från dem och, enligt vad Befolkningsregistercentralen bestämmer, också på andra ställen vardagar under tjänstetid från och med den 41 dagen före valdagen.

Magistraterna kan ge utdrag ur rösträttsregistret. Utdraget ges avgiftsfritt till den som utdraget gäller och till en myndighet som avses i denna lag.

Befolkningsregistercentralen informerar i den officiella tidningen och på annat lämpligt sätt om tillhandahållandet av uppgifter ur rösträttsregistret samt om hur rättelseyrkande ska framställas.

Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 11 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, får endast de personuppgifter i rösträttsregistret som avses i 18 § 2 mom. 2, 7 och 10 punkten läggas fram för kontroll.

28 §

28 §

*Rösträttsregistrets laga kraft**Rösträttsregistrets laga kraft*

Rösträttsregistret vinner laga kraft klockan 12 den 12 dagen före valdagen.

Ett lagakraftvunnet rösträttsregister ska följas oförändrat vid valet. Rösträttsregistret anses ha vunnit laga kraft även om förvaltningsdomstolen inte innan det vinner laga kraft har meddelat beslut med anledning av besvär som anförts hos den.

Om någon uppenbart oriktigt med stöd av 26 § 1 mom. har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, får Befolkningsregistercentralen stryka anteckningen ur det lagakraftvunna rösträttsregistret.

Den som på valdagen för valnämnden visar upp ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen som visar att han eller hon är röstberättigad, ska få

Rösträttsregistret vinner laga kraft klockan 12 den 12 dagen före valdagen.

Ett lagakraftvunnet rösträttsregister ska följas oförändrat vid valet. Rösträttsregistret anses ha vunnit laga kraft även om förvaltningsdomstolen inte innan det vinner laga kraft har meddelat beslut med anledning av besvär som anförts hos den.

Om någon uppenbart oriktigt med stöd av 26 § 1 *eller* 5 mom. har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, får Befolkningsregistercentralen stryka anteckningen ur det lagakraftvunna rösträttsregistret.

Den som på valdagen för valnämnden visar upp ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen som visar att han eller hon är röstberättigad, ska få

rösta. Personen i fråga är skyldig att överlåta beslutet eller en kopia av det till valnämnden.

rösta. Personen i fråga är skyldig att överlåta beslutet eller en kopia av det till valnämnden.

41 §

Uppgörande av sammanställning av kandidatlistor

Den myndighet som behandlar kandidatsökningarna skall vid det sammanträde som hålls den 31 dagen före valdagen göra upp en *sammanställning av kandidatlistorna*, där det på samma sida av arket finns tryckt

1) en gemensam rubrik, av vilken framgår för vilket val sammanställningen har gjorts upp, samt

2) partiernas kandidatlistor, gemensamma listor samt kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista.

Kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund och för de partier som har bildat valförbund samt de gemensamma listorna och kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista placeras i ordningsföljd enligt 37 § 2 och 3 mom. så att först kommer partiernas kandidatlistor grupperade från vänster till höger, sedan de gemensamma listorna grupperade på motsvarande sätt och till sist under varandra i alfabetisk ordning kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till en gemensam lista. Kandidaterna tilldelas nummer i enlighet med denna ordningsföljd, med 2 som första nummer.

Finns det så många partier, valförbund eller gemensamma listor att grupperingen av dem från vänster till höger gör det väsentligen svårare att läsa sammanställningen, kan de eller en del av dem även grupperas under varandra i sammanställningen med iakttagande av den genom lottningen bestämda ordningsföljden. Kandidatlistorna för de partier som har ingått valförbund skall tillräckligt klart åtskiljas från kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund. Under kandidatlistorna för partier som har bildat valförbund görs en anteckning om att partierna i fråga har ingått valförbund.

Uppgifter om partiernas kandidater och

41 §

Uppgörande av sammanställning av kandidatlistor

Den myndighet som behandlar kandidatsökningarna ska vid det sammanträde som hålls den 31 dagen före valdagen *och som börjar senast klockan 16* göra upp en *sammanställning av kandidatlistorna*, där det på samma sida av arket finns tryckt

1) en gemensam rubrik, av vilken framgår för vilket val sammanställningen har gjorts upp, samt

2) partiernas kandidatlistor, gemensamma listor samt kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista.

Kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund och för de partier som har bildat valförbund samt de gemensamma listorna och kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista placeras i ordningsföljd enligt 37 § 2 och 3 mom. så att först kommer partiernas kandidatlistor grupperade från vänster till höger, sedan de gemensamma listorna grupperade på motsvarande sätt och till sist under varandra i alfabetisk ordning kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till en gemensam lista. Kandidaterna tilldelas nummer i enlighet med denna ordningsföljd, med 2 som första nummer.

Finns det så många partier, valförbund eller gemensamma listor att grupperingen av dem från vänster till höger gör det väsentligen svårare att läsa sammanställningen, kan de eller en del av dem även grupperas under varandra i sammanställningen med iakttagande av den genom lottningen bestämda ordningsföljden. Kandidatlistorna för de partier som har ingått valförbund ska tillräckligt klart åtskiljas från kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund. Under kandidatlistorna för partier som har bildat valförbund görs en anteckning om att partierna i fråga har ingått valförbund.

Uppgifter om partiernas kandidater och

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

kandidaterna på de gemensamma listorna antecknas under partiets namn eller den gemensamma listans beteckning grupperade i en spalt uppifrån och nedåt eller, om detta inte är ändamålsenligt på grund av det stora antalet kandidater, i två eller flera spalter bredvid varandra, i rader från vänster till höger. Uppgifter om de kandidater som inte hör till någon gemensam lista antecknas längst till höger under varandra, i nummerordning, tydligt åtskilda från varandra.

För varje kandidat antecknas i sammanställningen nummer, namn och titel, yrke eller syssla som anges med högst två uttryck, samt vid andra val än kommunalval hemkommun. Vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett annat allmänt känt tilltalsnamn eller en förkortning av förnamnet. Inga andra uppgifter om kandidaten får antecknas, om de inte är nödvändiga för att precisera identiteten. Inga personbeteckningar antecknas i sammanställningen.

Partiernas namn antecknas i sammanställningen med iakttagande av 4 § partilagen (10/1969) och 9 § 2 mom. föreningslagen (503/1989). För en gemensam lista antecknas den beteckning som föreslagits för den eller, om beteckningen inte heller efter en anmärkning överensstämmer med det som föreskrivs om detta i II avdelningen, eller om inget förslag har framställts, fastställer den myndighet som behandlar kandidatansökningarna en beteckning, som endast utvisar den gemensamma listans ordningsföljd i sammanställningen i förhållande till andra gemensamma listor. För en valmansförening som inte hör till någon gemensam lista antecknas ingen beteckning.

43 §

Riksomfattande kandidatregister

Justitieministeriet ska upprätta ett register, i vilket tas in alla kandidater i hela landet som vid valet i fråga tagits upp i sammanställningarna av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet (*riksomfattande kandidatregister*).

Den myndighet som behandlar kandidatan-

kandidaterna på de gemensamma listorna antecknas under partiets namn eller den gemensamma listans beteckning grupperade *i en eller flera spalter uppifrån och nedåt*. Uppgifter om de kandidater som inte hör till någon gemensam lista antecknas längst till höger under varandra, i nummerordning, tydligt åtskilda från varandra.

För varje kandidat antecknas i sammanställningen nummer, namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck, samt vid andra val än kommunalval hemkommun. Vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett annat allmänt känt tilltalsnamn eller en förkortning av förnamnet. Inga andra uppgifter om kandidaten får antecknas, om de inte är nödvändiga för att precisera identiteten. Inga personbeteckningar antecknas i sammanställningen.

Partiernas namn antecknas i sammanställningen med iakttagande av 4 § i partilagen (10/1969) och 9 § 2 mom. i föreningslagen (503/1989). För en gemensam lista antecknas den beteckning som föreslagits för den eller, om beteckningen inte heller efter en anmärkning överensstämmer med det som föreskrivs om detta i II avdelningen, eller om inget förslag har framställts, fastställer den myndighet som behandlar kandidatansökningarna en beteckning, som endast utvisar den gemensamma listans ordningsföljd i sammanställningen i förhållande till andra gemensamma listor. För en valmansförening som inte hör till någon gemensam lista antecknas ingen beteckning.

43 §

Riksomfattande kandidatregister

Justitieministeriet ska upprätta ett register, i vilket tas in alla kandidater i hela landet som vid valet i fråga tagits upp i sammanställningarna av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet (*riksomfattande kandidatregister*).

Den myndighet som behandlar kandidatan-

sökningarna ska den 38 dagen före valdagen vid presidentval och den 31 dagen före valdagen vid andra val se till att det i det riksomfattande kandidatregistret beträffande varje kandidat införs de uppgifter som finns i sammanställningen av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet samt personbeteckning.

Uppgifter ur kandidatregistret ges avgiftsfritt kandidaten, det parti som ställt upp kandidaten och den gemensamma lista på vilken kandidaten är uppställd samt en myndighet som avses i denna lag.

Justitieministeriet tar vid behov valkretsvis eller kommunvis en utskrift ur det riksomfattande kandidatregistret som upptar uppgifterna om varje kandidat med undantag för personbeteckningen. Ministeriet ska se till att ett behövligt antal exemplar av utskriften sänds till de kommunala centralvalnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna vid förhandsröstningsställena i hemlandet samt till utrikesministeriet för vidare utdelning till de finska beskickningar och finska fartyg som är förhandsröstningsställen.

48 §

Förhandsröstningstiderna

Förhandsröstning förrättas under förhandsröstningsperioden

1) på de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet på den tid som anges i beslut av kommunstyrelsen, och som inte får infalla vardagar före klockan 8 eller efter klockan 20, inte heller lördagar och söndagar före klockan 10 eller efter klockan 16, (5.4.2002/247)

2) i finska beskickningar varje dag på de tider som bestäms av chefen för beskickningen, dock inte långfredagen, påskdagen, pingstdagen, midsommardagen eller julaftonen, inte heller juldagen eller annandag jul,

3) i anstalter under en eller högst två dagar på de tider som valbestyrelsen bestämmer,

4) ombord på finska fartyg under minst en dag på de tider som befälhavaren bestämmer,

5) vid hemmaröstning vid den tidpunkt mellan klockan 9 och klockan 20 som särskilt meddelas den röstande.

sökningarna ska den 38 dagen före valdagen vid presidentval och den 31 dagen före valdagen vid andra val se till att det i det riksomfattande kandidatregistret beträffande varje kandidat införs de uppgifter som finns i sammanställningen av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet, *ålder på valdagen* samt personbeteckning.

Uppgifter ur kandidatregistret ges avgiftsfritt kandidaten, det parti som ställt upp kandidaten och den gemensamma lista på vilken kandidaten är uppställd samt en myndighet som avses i denna lag.

Justitieministeriet tar vid behov valkretsvis eller kommunvis en utskrift ur det riksomfattande kandidatregistret som upptar *de uppgifter om varje kandidat som finns i sammanställningen av kandidatlistorna*. Ministeriet ska se till att ett behövligt antal exemplar av utskriften sänds till de kommunala centralvalnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna vid förhandsröstningsställena i hemlandet samt utrikesministeriet för vidare utdelning till de finska beskickningar och finska fartyg som är förhandsröstningsställen.

48 §

Förhandsröstningstiderna

Förhandsröstning förrättas under förhandsröstningsperioden

1) på de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet på den tid som anges i beslut av kommunstyrelsen, och som inte får infalla vardagar före klockan 8 eller efter klockan 20, inte heller lördagar och söndagar före klockan 9 eller efter klockan 18,

2) i finska beskickningar varje dag på de tider som bestäms av chefen för beskickningen, dock inte långfredagen, påskdagen, pingstdagen, midsommardagen eller julaftonen, inte heller juldagen eller annandag jul,

3) i anstalter under en eller högst två dagar på de tider som valbestyrelsen bestämmer,

4) ombord på finska fartyg under minst en dag på de tider som befälhavaren bestämmer,

5) vid hemmaröstning vid den tidpunkt mellan klockan 9 och klockan 20 som särskilt meddelas den röstande.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten förrättas förhandsröstning inte på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, påskdagen, valborgsmässoaftonen, första maj, pingstdagen, midsommaraftonen eller midsommardagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul.

En röstberättigad som inom den tid som nämns i 1 mom. har infunnit sig på förhandsröstningsstället men inte kunnat utöva sin rösträtt under denna tid har rätt att rösta även efter nämnda tids utgång.

59 §

Följebrev

Följebrevet skall riktas till den kommunala centralvalnämnden i den kommun som har antecknats för den röstande i rösträttsregistret.

Följebrevet skall innehålla följande uppgifter om den röstande:

- 1) fullständigt namn,
- 2) personbeteckning eller födelsetid, om inte en kvitteringsanteckning enligt 60 § 2 mom. görs i följebrevet,
- 3) nuvarande adress, om som följebrev används en separat följebrevsblankett på vilken inte görs kvitteringsanteckning i följebrevet.

Den röstande skall underteckna följebrevets försäkran om att den röstande personligen med bevarande av valhemligheten har fyllt i röstsedeln och lagt in denna avstämplad i valkuvertet som den röstande därefter tillslutit.

Vid hemmaröstning skall den röstande dessutom underteckna försäkran i följebrevsblanketten för hemmaröstning om att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att den röstande inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten förrättas förhandsröstning inte på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, påskdagen, valborgsmässoaftonen, första maj, *Kristi himmelsfärdsdagen*, pingstdagen, midsommaraftonen eller midsommardagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul.

En röstberättigad som inom den tid som nämns i 1 mom. har infunnit sig på förhandsröstningsstället men inte kunnat utöva sin rösträtt under denna tid har rätt att rösta även efter nämnda tids utgång.

59 §

Följebrev

Följebrevet ska riktas till den kommunala centralvalnämnden i den kommun som har antecknats för den röstande i rösträttsregistret.

Följebrevet ska innehålla följande uppgifter om den röstande:

- 1) fullständigt namn,
- 2) *personbeteckning, om en kvitteringsanteckning enligt 60 § 2 mom. görs i följebrevet,*
- 3) *personbeteckning eller födelsetid och nuvarande adress, om som följebrev används en separat följebrevsblankett eller följebrevsblanketten för hemmaröstning på vilka det inte görs kvitteringsanteckning i följebrevet.*

Den röstande ska underteckna följebrevets försäkran om att den röstande personligen med bevarande av valhemligheten har fyllt i röstsedeln och lagt in denna avstämplad i valkuvertet som den röstande därefter tillslutit.

Vid hemmaröstning ska den röstande dessutom underteckna försäkran i följebrevsblanketten för hemmaröstning om att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att den röstande inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället.

71 §

Vallängderna och leverans av dem

Efter avslutad förhandsröstning skall justitieministeriet se till att det ur rösträttsregistret från och med den fjärde dagen före valdagen klockan 19 skrivs ut *vallängder* röstningsområdesvis och att längderna tillställs de kommunala centralvalnämnderna i god tid före valdagen. Ministeriet kan bestämma att den kommunala centralvalnämnden skriver ut vallängderna för röstningsområdena i kommunen. Ministeriet kan också bestämma att uppgifterna i vallängderna sänds till centralvalnämnden i maskinläsbar form.

I vallängderna införs endast de personer som enligt de anteckningar som gjorts i rösträttsregistret inte har utövat sin rösträtt vid förhandsröstningen. Vallängderna skrivs ut röstningsområdesvis i alfabetisk ordning enligt personernas namn eller på det sätt som justitieministeriet bestämmer. Vallängderna innehåller vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval en rubrik med uppgift om valkrets och vid alla val rubriker med uppgift om kommun och röstningsområde samt för varje person hans eller hennes fullständiga namn och personbeteckning.

Justitieministeriet kan vid behov av särskilda skäl bestämma att vallängderna skall skrivas ut ur rösträttsregistret genast efter att registret har vunnit laga kraft och att de utan dröjsmål skall sändas till den kommunala centralvalnämnden i fråga.

Den kommunala centralvalnämnden skall se till att vallängderna står till valnämndernas förfogande innan röstningen på valdagen börjar. Vallängderna är inte offentliga förrän röstningen på valdagen har avslutats. Om det vid presidentval förrättas ett andra val, är vallängderna för det första valet offentliga först sedan röstningen på valdagen i det andra valet har avslutats.

71 §

Vallängderna och leverans av dem

Efter avslutad förhandsröstning ska justitieministeriet se till att det ur rösträttsregistret från och med den fjärde dagen före valdagen klockan 19 skrivs ut *vallängder* röstningsområdesvis och att längderna *sänds till* de kommunala centralvalnämnderna i god tid före valdagen. Ministeriet kan bestämma att den kommunala centralvalnämnden skriver ut vallängderna för röstningsområdena i kommunen. Ministeriet kan också bestämma att uppgifterna i vallängderna sänds till centralvalnämnden i maskinläsbar form.

I vallängderna införs endast de personer som enligt de anteckningar som gjorts i rösträttsregistret inte har utövat sin rösträtt vid förhandsröstningen. Vallängderna skrivs ut röstningsområdesvis i alfabetisk ordning enligt personernas namn eller på det sätt som justitieministeriet bestämmer. Vallängderna innehåller vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval en rubrik med uppgift om valkrets och vid alla val rubriker med uppgift om kommun och röstningsområde samt för varje person hans eller hennes fullständiga namn och personbeteckning. *Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 11 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, ska en anteckning om detta skrivas ut även på vallängden.*

Justitieministeriet kan vid behov av särskilda skäl bestämma att vallängderna ska skrivas ut ur rösträttsregistret genast efter att registret har vunnit laga kraft och att de utan dröjsmål ska sändas till den kommunala centralvalnämnden i fråga.

Den kommunala centralvalnämnden ska se till att vallängderna står till valnämndernas förfogande innan röstningen på valdagen börjar. Vallängderna är inte offentliga förrän röstningen på valdagen har avslutats. Om det vid presidentval förrättas ett andra val, är vallängderna för det första valet offentliga först sedan röstningen på valdagen i det andra valet har avslutats. *De uppgifter i vallängden som gäller personer för vilka det enligt 2 mom. har skrivits ut en anteckning om spärrmarkering är dock inte offentliga.*

76 §

Röstningen på valdagen

Den röstande får vid riksdagsval och kommunalval rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna inom den valkrets eller den kommun där den röstande antecknats som röstberättigad vid valet i fråga, vid Europaparlamentsval på en kandidat i sammanställningen och vid presidentval på en kandidat i kandidatförteckningen för presidentvalet.

Den röstande skall på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han eller hon avger sin röst, så tydligt att tvivelsmål inte kan uppstå om vilken kandidat som avses. Anteckningen skall göras i valbåset så att valhemligheten bevaras.

87 §

Kontrollräkning av röster

Måndagen efter valdagen klockan 9 skall granskningen av de vid röstningen på valdagen ingivna röstsedlarna samt valnämndernas uträkningar och de kommunala centralvalnämndernas uträkningar enligt 82 § 4 mom. påbörjas. Vid kontrollräkningen skall beslutas vilka röstsedlar som räknas kandidaterna till godo och vilka som lämnas obeaktade såsom ogiltiga.

De godkända röster som har avgetts för respektive kandidat vid förhandsröstningen och röstningen på valdagen skall räknas samman.

94 §

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid riksdagsval

Valkretsämnden fastställer valresultatet vid ett sammanträde som hålls den tredje dagen efter valdagen och som börjar klockan 18.

76 §

Röstning på valdagen

Den röstande får vid riksdagsval och kommunalval rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna inom den valkrets eller den kommun där den röstande antecknats som röstberättigad vid valet i fråga, vid Europaparlamentsval på en kandidat i sammanställningen och vid presidentval på en kandidat i kandidatförteckningen för presidentvalet.

Den röstande ska på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han eller hon avger sin röst, så tydligt att tvivelsmål inte kan uppstå om vilken kandidat som avses. Anteckningen ska göras i valbåset *eller, om detta inte är möjligt utan att den röstande förorsakas oskäligen olägenhet, på ett annat sätt* så att valhemligheten bevaras.

87 §

Kontrollräkning av röster

Måndagen efter valdagen *senast* klockan 12 ska granskningen av de vid röstningen på valdagen ingivna röstsedlarna samt valnämndernas uträkningar och de kommunala centralvalnämndernas uträkningar enligt 82 § 4 mom. påbörjas. Vid kontrollräkningen ska det beslutas vilka röstsedlar som räknas kandidaterna till godo och vilka som lämnas obeaktade såsom ogiltiga.

De godkända röster som har avgetts för respektive kandidat vid förhandsröstningen och röstningen på valdagen ska räknas samman.

94 §

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid riksdagsval

Valkretsämnden fastställer valresultatet vid ett sammanträde som hålls den tredje dagen efter valdagen och som börjar *senast* klockan 18.

Valkretsnsämnden ska offentliggöra valresultatet jämte besväransvisning genom ett tillkännagivande hos nämnden, i vilket det även ska meddelas vem som är ersättare för vilken invald riksdagsledamot. Valkretsnsämnden ska dessutom utan dröjsmål skriva ut en fullmakt för var och en som blivit vald och utan dröjsmål sända fullmakterna till riksdagen för utdelning till de valda.

Valkretsnsämnden ska omedelbart underrätta justitieministeriet, på det sätt som ministeriet bestämmer, och de kommunala centralvalnämnderna i valkretsen om valresultatet samt tillkännage resultatet och de valdas jämförelsetal och röstetal i de i valkretsen mest spridda tidningar vilka företräder de partier från vilka kandidater valts.

95 §

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid kommunalval

Den kommunala centralvalnämnden fastställer valresultatet vid ett sammanträde som hålls den tredje dagen efter valdagen och som börjar klockan 18.

Den kommunala centralvalnämnden skall utan dröjsmål

1) offentliggöra valresultatet genom att anslå protokollet med valresultatet jämte besväransvisning på kommunens anslagstavla för offentliga kungörelser för en tid av sju dagar,

2) tillställa fullmäktige en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som kommunala tillkännagivanden meddelas för kännedom i kommunen, samt

3) underrätta justitieministeriet om valresultatet på det sätt som ministeriet bestämmer.

120 §

Valombud

Varje parti som ställer upp kandidater och varje valmansförening som ställer upp en kandidat skall i valkretsen ha ett valombud

Valkretsnsämnden ska offentliggöra valresultatet jämte besväransvisning genom ett tillkännagivande hos nämnden, i vilket det även ska meddelas vem som är ersättare för vilken invald riksdagsledamot. Valkretsnsämnden ska dessutom utan dröjsmål skriva ut en fullmakt för var och en som blivit vald och utan dröjsmål sända fullmakterna till riksdagen för utdelning till de valda.

Valkretsnsämnden ska omedelbart underrätta justitieministeriet, på det sätt som ministeriet bestämmer, och de kommunala centralvalnämnderna i valkretsen om valresultatet samt tillkännage resultatet och de valdas jämförelsetal och röstetal i de i valkretsen mest spridda tidningar vilka företräder de partier från vilka kandidater valts.

95 §

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid kommunalval

Den kommunala centralvalnämnden fastställer valresultatet vid ett sammanträde som hålls den tredje dagen efter valdagen och som börjar *senast* klockan 18.

Den kommunala centralvalnämnden ska utan dröjsmål

1) offentliggöra valresultatet genom att anslå protokollet med valresultatet jämte besväransvisning på kommunens anslagstavla för offentliga kungörelser för en tid av sju dagar,

2) lämna fullmäktige en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som kommunala tillkännagivanden meddelas för kännedom i kommunen, samt

3) underrätta justitieministeriet om valresultatet på det sätt som ministeriet bestämmer.

120 §

Valombud

Varje parti som ställer upp kandidater och varje valmansförening som ställer upp en kandidat ska i valkretsen ha ett valombud

(partiets valombud och valmansföreningens valombud) och för varje valombud en ersättare. Dessutom skall valmansföreningar som har bildat en gemensam lista befullmäktiga något av valombuden för valmansföreningarna att vara *den gemensamma listans valombud* och ett annat ombud att vara ersättare.

Ett partis eller en gemensam listas valombud får inte vara valombud för ett annat parti eller en annan gemensam lista. En valmansförenings valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan gemensam lista än den till vilken valombudets valmansförening hör och inte för en annan valmansförening. Ett partis eller en valmansförenings valombud får inte vara medlem eller ersättare i valkrets nämnden eller den kommunala centralvalnämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett partis, en gemensam listas eller en valmansförenings valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

Ett parti skall senast den 48 dagen före valdagen meddela valkrets nämnden partiets valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

(partiets valombud och valmansföreningens valombud) och för varje valombud en ersättare. Dessutom ska valmansföreningar som har bildat en gemensam lista befullmäktiga något av valombuden för valmansföreningarna att vara *den gemensamma listans valombud* och ett annat ombud att vara ersättare.

Ett partis eller en gemensam listas valombud får inte vara valombud för ett annat parti eller en annan gemensam lista. En valmansförenings valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan gemensam lista än den till vilken valombudets valmansförening hör och inte för en annan valmansförening. Ett partis eller en valmansförenings valombud får inte vara medlem eller ersättare i valkrets nämnden eller den kommunala centralvalnämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett partis, en gemensam listas och en valmansförenings valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

Ett parti ska senast den 48 dagen före valdagen meddela valkrets nämnden partiets valombuds och valombudets ersättares namn, *personbeteckning* och kontaktinformation.

124 §

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansförenings kandidatansökan skall fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som nämns i 122 § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som riksdagsledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening eller för något parti eller i någon annan valkrets, och

3) valmansföreningens stiftelseurkund.

124 §

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansförenings kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som nämns i 122 § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som riksdagsledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening eller för något parti eller i någon annan valkrets, och

3) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud skall datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

Valmansföreningens valombud ska datera och underteckna kandidatansökan *samt i den ange sin personbeteckning* och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

131 §

Valombud

Varje parti som ställer upp en kandidat och varje valmansförening som ställer upp en kandidat skall ha ett valombud och för varje valombud en ersättare.

Ett partis valombud får inte vara valombud för ett annat parti. En valmansförenings valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan valmansförening. Ett partis eller en valmansförenings valombud får inte vara medlem eller ersättare i valkrets-nämnden eller den kommunala centralval-nämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett partis och en valmansförenings valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

Ett parti och en valmansförening skall senast den 48 dagen före valdagen meddela Helsingfors valkrets-nämnd partiets eller valmansföreningens valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

135 §

Tillkännagivande om kandidaterna

Helsingfors valkrets-nämnd underrättar genom ett tillkännagivande justitieministeriet om vilka kandidater som ställts upp. Meddelandet ska lämnas genast när kandidaternas inbördes ordningsföljd har bestämts i enlighet med 37 § 1 och 4 mom. eller, om en anmärkning enligt 36 § 3 mom. har framställts, senast den 38 dagen före valdagen. Ministeriet ska utan dröjsmål publicera nämndens till-

131 §

Valombud

Varje parti som ställer upp en kandidat och varje valmansförening som ställer upp en kandidat ska ha ett valombud och för varje valombud en ersättare.

Ett partis valombud får inte vara valombud för ett annat parti. En valmansförenings valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan valmansförening. Ett partis eller en valmansförenings valombud får inte vara medlem eller ersättare i valkrets-nämnden eller den kommunala centralval-nämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett partis och en valmansförenings valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

Ett parti och en valmansförening ska senast den 48 dagen före valdagen meddela Helsingfors valkrets-nämnd partiets eller valmansföreningens valombuds och valombudets ersättares namn, *personbeteckning* och kontaktinformation.

135 §

Tillkännagivande om kandidaterna

Helsingfors valkrets-nämnd *upprättar senast den 38 dagen före valdagen ett tillkännagivande om vilka kandidater som ställts upp och publicerar det i Finlands författningssamling.*

kännagivande i Finlands författningssamling.

150 §

Bildande av valmansförening

För att bilda en valmansförening som ställer upp en kandidat vid kommunalval krävs minst tio röstberättigade kommuninvånare. Om invånarantalet i kommunen är ringa, kan justitieministeriet bestämma att en valmansförening får bildas även av ett mindre antal röstberättigade kommuninvånare, likväl av minst tre. Ministeriets beslut skall publiceras i Finlands författningssamling senast i maj under valåret.

En valmansförening bildas genom att det upprättas en daterad och undertecknad stiftelseurkund, som skall innehålla följande uppgifter:

- 1) omnämnande av vilket kommunalval det är fråga om,
- 2) kandidatens namn och titel, yrke eller syssla som anges med högst två uttryck,
- 3) varje medlems namn, födelsetid och adress,
- 4) en av varje medlem undertecknad försäkran om att han eller hon vid det aktuella valet är röstberättigad i kommunen i fråga, samt
- 5) valmansföreningens valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

En röstberättigad kan vara medlem av endast en valmansförening. Om en röstberättigad blivit medlem av två eller flera valmansföreningar, skall den kommunala centralvalnämnden stryka den röstberättigades namn från samtliga stiftelseurkunder.

153 §

Partiers kandidatansökningar

Till ett partis kandidatansökan skall fogas

- 1) ett förslag till partiets kandidatlista, där varje kandidats namn och titel, yrke eller syssla som anges med högst två uttryck, skall nämnas i den ordning i vilken kandidaterna

150 §

Bildande av valmansförening

För att bilda en valmansförening som ställer upp en kandidat vid kommunalval krävs minst tio röstberättigade kommuninvånare. *I kommuner där invånarantalet enligt de uppgifter som vid utgången av den 31 maj valåret finns i befolkningsdatasystemet är högst 1 500, får en valmansförening dock bildas av minst tre röstberättigade kommuninvånare och i kommuner, där antalet invånare är över 1 500 men högst 2 000, får en valmansförening bildas av minst fem röstberättigade kommuninvånare.*

En valmansförening bildas genom att det upprättas en daterad och undertecknad stiftelseurkund, som ska innehålla följande uppgifter:

- 1) omnämnande av vilket kommunalval det är fråga om,
- 2) kandidatens namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck,
- 3) varje medlems namn, födelsetid och adress,
- 4) en av varje medlem undertecknad försäkran om att han eller hon vid det aktuella valet är röstberättigad i kommunen i fråga,
- 5) valmansföreningens valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

En röstberättigad kan vara medlem av endast en valmansförening. Om en röstberättigad blivit medlem av två eller flera valmansföreningar, ska den kommunala centralvalnämnden stryka den röstberättigades namn från samtliga stiftelseurkunder.

153 §

Partiers kandidatansökningar

Till ett partis kandidatansökan ska fogas

- 1) ett förslag till partiets kandidatlista, där varje kandidats namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck, ska nämnas i den ordning i vilken kandidaterna

upptas i sammanställningen av kandidatlistorna; vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet förkortat; kandidatlistan får inte innehålla några andra anteckningar, utom då sådana behövs för att precisera kandidatens identitet,

2) ett av varje kandidat undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för det parti som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för något annat parti eller för någon valmansförening,

3) ett meddelande från dem som har rätt att teckna partiets namn om att den förening på vars vägnar partiets valombud uppträder företräder partiets personmedlemmar i kommunen, och

4) ett meddelande från den förening som företräder partiet med partiets valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation samt fullmakt av föreningen för partiets valombud och valombudets ersättare.

Partiets valombud skall datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaterna är valbara.

155 §

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansförenings kandidatansökan skall fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som nämns i 153 § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening eller för något parti,

upptas i sammanställningen av kandidatlistorna; vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet förkortat; kandidatlistan får inte innehålla några andra anteckningar, utom då sådana behövs för att precisera kandidatens identitet,

2) ett av varje kandidat undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för det parti som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för något annat parti eller för någon valmansförening,

3) ett meddelande från dem som har rätt att teckna partiets namn om att den förening på vars vägnar partiets valombud uppträder företräder partiets personmedlemmar i kommunen, och

4) ett meddelande från den förening som företräder partiet med partiets valombuds och valombudets ersättares namn, *personbeteckning* och kontaktinformation samt fullmakt av föreningen för partiets valombud och valombudets ersättare.

Partiets valombud ska datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaterna är valbara.

155 §

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansförenings kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som avses i 153 § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening eller för något parti,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud skall datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

3) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud ska datera och underteckna kandidatansökan *samt i den ange sin personbeteckning* och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

170 §

170 §

*Valombud**Valombud*

Varje parti som ställer upp kandidater och varje valmansförening som ställer upp en kandidat skall ha ett valombud och för varje valombud en ersättare. Dessutom skall valmansföreningar som har bildat en gemensam lista befullmäktiga något av valombuden för valmansföreningarna att vara den gemensamma listans valombud och ett annat ombud att vara ersättare.

Ett partis eller en gemensam listas valombud får inte vara valombud för ett annat parti eller en annan gemensam lista. En valmansförenings valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan gemensam lista än den till vilken valombudets valmansförening hör och inte för en annan valmansförening. Ett partis eller en valmansförenings valombud får inte vara medlem eller ersättare i valkrets nämnden eller den kommunala centralvalnämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett partis, en gemensam listas och en valmansförenings valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

Ett parti skall senast den 48 dagen före valdagen meddela Helsingfors valkrets nämnd partiets valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

Varje parti som ställer upp kandidater och varje valmansförening som ställer upp en kandidat ska ha ett valombud och för varje valombud en ersättare. Dessutom ska valmansföreningar som har bildat en gemensam lista befullmäktiga något av valombuden för valmansföreningarna att vara den gemensamma listans valombud och ett annat ombud att vara ersättare.

Ett partis eller en gemensam listas valombud får inte vara valombud för ett annat parti eller en annan gemensam lista. En valmansförenings valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan gemensam lista än den till vilken valombudets valmansförening hör och inte för en annan valmansförening. Ett partis eller en valmansförenings valombud får inte vara medlem eller ersättare i valkrets nämnden eller den kommunala centralvalnämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen befullmäktigad person. Vad som i denna lag bestäms om ett partis, en gemensam listas och en valmansförenings valombud gäller i tillämpliga delar för valombudets ersättare.

Ett parti ska senast den 48 dagen före valdagen meddela Helsingfors valkrets nämnd partiets valombuds och valombudets ersättares namn, *personbeteckning* och kontaktinformation.

172 §

172 §

*Partiers kandidatansökningar**Partiers kandidatansökningar*

Till ett partis kandidatansökan skall fogas

Till ett partis kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till partiets kandidatlista, där varje kandidats namn och titel, yrke eller syssla som anges med högst två uttryck, samt hemkommun skall nämnas i den ordning i vilken kandidaterna upptas i sammanställningen av kandidatlistorna; vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet förkortat; kandidatlistan får inte innehålla några andra anteckningar, utom då sådana behövs för att precisera kandidatens identitet,

2) ett av varje kandidat undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för det parti som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som ledamot av Europaparlamentet samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för något annat parti eller för någon valmansförening,

3) av varje medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen vilken uppställts som kandidat en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat i någon annan medlemsstat inom Europeiska unionen samt ett meddelande om sin boningsort i Finland, i vilken medlemsstat inom Europeiska unionen han eller hon är medborgare och i vilken valkrets eller kommun i hemstaten han eller hon senast har upptagits i vallängden vid Europaparlamentsval, och

4) för varje i 3 punkten avsedd medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen som är uppställd som kandidat ett intyg utfärdat av en myndighet i hemstaten av vilket framgår att den uppställda kandidaten inte har förlorat sin valbarhet i hemstaten vid Europaparlamentsval eller att myndigheten inte känner till sådan förlust av valbarheten.

Partiets valombud skall datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaterna är valbara.

1) ett förslag till partiets kandidatlista, där varje kandidats namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck, samt hemkommun ska nämnas i den ordning i vilken kandidaterna upptas i sammanställningen av kandidatlistorna; vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet förkortat; kandidatlistan får inte innehålla några andra anteckningar, utom då sådana behövs för att precisera kandidatens identitet,

2) ett av varje kandidat undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för det parti som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som ledamot av Europaparlamentet samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för något annat parti eller för någon valmansförening,

3) av varje medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen som uppställts som kandidat en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat i någon annan medlemsstat inom Europeiska unionen *och att han eller hon inte har förlorat sin valbarhet vid Europaparlamentsval i sin hemstat, samt ett meddelande om i vilken medlemsstat han eller hon är medborgare, i vilken valkrets eller kommun i hemstaten han eller hon senast har upptagits i vallängden vid Europaparlamentsval och den senaste adressen i hemstaten.*

Partiets valombud ska datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaterna är valbara.

174 §

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansförenings kandidatansökan skall fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som nämns i 172 § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som ledamot av Europaparlamentet samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för ett parti,

3) av en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen vilken uppställts som kandidat en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat i någon annan medlemsstat inom Europeiska unionen samt ett meddelande om sin boningsort i Finland, i vilken medlemsstat inom Europeiska unionen han eller hon är medborgare och i vilken valkrets eller kommun i hemstaten han eller hon senast har upptagits i vallängden vid Europaparlamentsval, och

4) för en i 3 punkten avsedd medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen som är uppställd som kandidat ett intyg utfärdat av en myndighet i hemstaten av vilket framgår att den uppställda kandidaten inte har förlorat sin valbarhet i hemstaten vid Europaparlamentsval eller att myndigheten inte känner till sådan förlust av valbarheten, samt

5) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud skall datera och underteckna kandidatansökan och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

174 §

Valmansföreningars kandidatansökningar

Till en valmansförenings kandidatansökan ska fogas

1) ett förslag till valmansföreningens kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som avses i 172 § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot ett uppdrag som ledamot av Europaparlamentet samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat för ett parti,

3) av varje medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen som uppställts som kandidat en försäkran om att han eller hon inte vid samma val har samtyckt till att ställa upp som kandidat i någon annan medlemsstat inom Europeiska unionen *och att han eller hon inte har förlorat sin valbarhet vid Europaparlamentsval i sin hemstat samt ett meddelande om i vilken medlemsstat han eller hon är medborgare, i vilken valkrets eller kommun i hemstaten han eller hon senast har upptagits i vallängden vid Europaparlamentsval och den senaste adressen i hemstaten.*

4) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud ska datera och underteckna kandidatansökan *samt i den ange sin personbeteckning* och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

177 §

Meddelande om medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen som är kandidater

Helsingfors valkrets nämnd skall utan dröjsmål efter att ha uppgjort sammanställningen av kandidatlistorna anmäla till Befolkningsregistercentralen alla medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen som tagits upp i sammanställningen av kandidatlistorna. Befolkningsregistercentralen skall utan dröjsmål till den behöriga myndigheten i kandidatens hemstat sända meddelande om att kandidaten har tagits upp i sammanställningen av kandidatlistorna.

184 §

Närvarorätt för valombud och valobservatörer

Vid de sammanträden som valnämnden, den kommunala centralvalnämnden och valkrets nämnden håller för att bestämma kandidaternas nummer, ordna och räkna röstsedlarna eller bestämma valresultatet har partiernas och de gemensamma listornas samt de utanför de gemensamma listorna stående valmansföreningarnas valombud eller av dem särskilt för varje valmyndighet skriftligen befullmäktigade personer rätt att vara närvarande. *Samma rätt har en person som övervakar valet och som företräder justitieministeriet eller som är befullmäktigad av justitieministeriet.*

187 §

Utlämnande av utdrag eller kopia

Om ett utdrag ur eller en kopia av en hand-

177 §

Kontroll av valbarheten för en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen

Helsingfors valkrets nämnd ska utan dröjsmål underrätta Befolkningsregistercentralen om en kandidatansökan som gäller en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen. Befolkningsregistercentralen ska utan dröjsmål till den behöriga myndigheten i kandidatens hemstat sända de uppgifter om ansökan som behövs för att kontrollera kandidatens valbarhet.

184 §

Närvarorätt för valombud och valobservatörer

Vid de sammanträden som valnämnden, den kommunala centralvalnämnden och valkrets nämnden håller för att bestämma kandidaternas nummer, ordna och räkna röstsedlarna eller bestämma valresultatet har partiernas och de gemensamma listornas samt de utanför de gemensamma listorna stående valmansföreningarnas valombud eller av dem särskilt för varje valmyndighet skriftligen befullmäktigade personer rätt att vara närvarande.

En finländsk eller utländsk valobservatör kan befullmäktigas av justitieministeriet när det gäller hela landet och av den kommunala centralvalnämnden när det gäller kommunens område. Valobservatören har rätt att vara närvarande när de valmyndigheter som avses i denna lag utför sina uppgifter.

187 §

Utlämnande av utdrag eller kopia

Om ett utdrag ur eller en kopia av en hand-

ling som avses i denna lag utlämnas till någon annan än den som handlingen avser eller till en myndighet som sköter uppgifter som avses i eller följer av denna lag, skall personbeteckningens individuella nummer och kontrollbeteckning lämnas bort. Om massutlämnande av uppgifter bestäms särskilt.

ling som avses i denna lag utlämnas till någon annan än den som handlingen avser eller till en myndighet som sköter uppgifter som avses i eller följer av denna lag, ska *personbeteckningen* utlämnas. Särskilda bestämmelser gäller för massutlämnande av uppgifter.

189 §

Flyttning av valdag och utsatt dag

Infaller valdagen på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, valborgsmässoaftonen, första maj, pingstdagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul, ska röstningen på valdagen ordnas följande söndag. Infaller valdagen på påskdagen eller söndagen efter påskdagen, ska röstningen på valdagen ordnas söndagen före påskdagen.

Om en annan dag än en sådan som föreskrivits för röstning på valdagen, inledande eller avslutande av förhandsröstning, kungörande av fullmäktige som valts utan förrättande av val eller fastställande av valresultatet infaller på en helgdag eller helgfri lördag eller på midsommar- eller julaftonen, ska följande vardag anses vara den utsatta dagen. Justitieministeriet har rätt att vid behov flytta en sådan utsatt dag till närmaste lämpliga dag, om det med anledning av besvär har förordnats att nya val ska förrättas eller om det har förordnats att nya riksdagsval eller kompletteringsval av fullmäktige ska förrättas eller om det har förordnats att presidentvalet ska inledas på nytt eller att val av fullmäktige ska förrättas vid ny tid.

189 §

Flyttning av valdag och utsatt dag

Infaller valdagen på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, valborgsmässoaftonen, första maj, pingstdagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul, ska röstningen på valdagen ordnas följande söndag. Infaller valdagen på påskdagen eller söndagen efter påskdagen, ska röstningen på valdagen ordnas söndagen före påskdagen. *När det gäller valdagen för Europaparlamentsvalet tillämpas dock vad som föreskrivs i 160 § 2 mom.*

Om en annan utsatt dag än en sådan som föreskrivits för röstning på valdagen, inledande eller avslutande av förhandsröstning, kungörande av fullmäktige som valts utan förrättande av val eller fastställande av valresultatet infaller på en helgdag eller helgfri lördag eller på midsommar- eller julaftonen, ska följande vardag anses vara den utsatta dagen. Justitieministeriet har rätt att vid behov flytta en sådan utsatt dag till närmaste lämpliga dag, om det med anledning av besvär har förordnats att nya val ska förrättas eller om det har förordnats att nya riksdagsval eller kompletteringsval av fullmäktige ska förrättas eller om det har förordnats att presidentvalet ska inledas på nytt eller att val av fullmäktige ska förrättas vid ny tid.